

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Potek V. banovinske skupščine

Sprejetje proračuna in programa za delo v tekočem upravnem letu. — Enodušna odobritev dela vodstva sekcije v letu 1934/35.

Od leta do leta se ob glavnih počitnicah sestajajo delegati sreskih učiteljskih društev, da jim vodstvo sekcije poda točne obračune enoletnega dela.

Redne letne učiteljske skupščine so postale nekaka nujna potreba učiteljskega stanu. Ako ne bi bile predpisane s pravili, bi jih gotovo obdržali, kot prostovoljno, a vendar nujno potrebno ustanovo. Pogrešati bi jih najbrže ne mogli, saj se prav na banovinskih skupščinah najlažje in najodkriteljeje pogovorimo o svojih težnjah in potrebah.

Tudi letošnja banovinska skupščina je potekla v mirnem in složnem razmotrivanju težkega položaja, v katerem se nahaja učiteljski stan, in mnogi sklepi skupščinskih odsekov, potrjeni v plenumu so ogledalo resnega dela in treznega razmotrivanja, stanja v organizaciji, kakor tudi razmer, ki tangirajo šolstvo in učiteljstvo.

V četrtek 11. julija ob 10. uri je otvoril skupščino predsednik sekcije tov. Ivan Dimnik.

V začetku svojega govora se je spomnil tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Z zbranimi besedami je opisal, kako bolno je odjeknil v učiteljskih vrstah ta žalostni dogodek, ki je zadel naš narod in državo.

OTVORITVENI GOVOR PREDSEDNIKA DIMNIKA,

ki ga priobčujemo v izvlečku je vseboval naslednje misli:

Ideja sloge in pomirjenja

spontano deklarirana kot smer na lanski glavni skupščini nam mora pomenjati program, ki ga morajo izvajati v tekoči upravni dobi vsi člani glavnega odbora. V vsebini te ideje morajo biti zapodeni vsi atributi za zdravo in krepko družabno življenje učiteljskega stanu.

Enotna organizacija vsega učiteljstva Jugoslavije

se mora razvijati v tej smeri, da združimo vse zdrave sile svojega stanu h konstruktivnemu delu za dobrobiti stanu, šole, prosvete, naroda in države. Življenjski interes stanu in šole zahteva eno samo organizacijo za vse učiteljstvo narodnih šol v državi. Iz tega razloga nam mora biti v organizaciji dobrodošel vsak stanovsko zaveden učitelj narodnih šol. Vsakemu bo zajamčena v Udrženju popolna enakopravnost, svoboda vesti in mišljenja. Udrženje za svoje delo ni moralno odgovorno samo svojemu članstvu, temveč vsemu stanu.

Moralno dviganje in izpopolnjevanje članstva

se mora zrealiti v najširši in najgloblji vzgoji članstva v smeri notranjega moralnega preporoda vsakega poedince in s tem celote. Naloga Udrženja je, vzgajati članstvo k samostojnemu mišljenju, varujoč svobodo stvarne kritike kot pogoj za zdrav razmah organizacije.

Vsaka stvarna, načelna in poštena kritika mora biti dobrodošla in je treba upoštevati upravičene ugovore vsake opozicije, predložene potom organizacijskih edinic.

Čut skupnosti in stanovske zavesti.

Vse svoje sile moramo uporabiti za povzdigo moralnih vrednot članstva in za utrditev stanovske etike: spoštovanja resnice, pravičnosti in poštenosti, ki jih je obvezne vsak član širiti tudi na zunaj in zahtevati njih uveljavljanje v javnem življenju, pri reševanju vseh javnih vprašanj.

Intelektualno dviganje in izpopolnjevanje članstva

se mora zrealiti v nalogi Udrženja podpirati vsa stremjenja po temeljitejši splošni in strokovni izobrazbi učiteljstva. Poleg državno-nacionalnih pogledov, ki bodo v skladu z interesi in potrebami naroda in države, je treba zgraditi tudi enotno stanovsko ideologijo in enotne ideološke poglede na skupne stanovske, šolske in obče prosvetne probleme.

Odnosi do naroda

se morajo zrealiti v tem, da bodo zahteve v skladu z občenarodnim interesom, kateri mu mora biti vselej in v vsakem primeru najvišji zakon.

Nikdar ne smemo pozabiti, da smo učitelji vsega in ne le enega dela naroda. Vedno moramo ostati stan, ki bo narod spajal, ne pa razdvajal. V vsakem primeru moramo in hočemo deliti usodo s svojim narodom.

Politika Udruženja

mora ustvarjati zadovoljstvo med učiteljstvom. S tem se istočasno ustvarja zavest pravičnosti med učiteljstvom, ki je potrebna v svrhu popolnega zaupanja v drž. upravo.

Ideja sloge, akklamirana na lanski skupščini mora dvigati zdrav optimizem v stanu in narodu. Naša dolžnost je širiti zdrav optimizem tudi med narod. Dvigniti je treba vero v državo in njeno moč ter v njene sposobnosti, da lahko nudi narodu s svojimi prirodnimi bogastvi vse blagostanje.

Z zdravim optimizmom bomo ozdravili kar je nezdravega in kar ni v redu. Smoter našega stanu mora biti: varovati svojo neodvisnost na vse strani, da lahko paralizira svarne vplive dnevne politike na šolstvo in prosveto in da lahko zastopa interese stanu in šole napram vsakemu režimu. Naloga Udruženja je odločno ščititi državljanske pravice učiteljstva.

Nacionalna smer Udruženja

se mora odražati v okrepljeni osebnih stikov za duhovno zblizanje in spoznavanje skupnih vzgojnih nalog učiteljstva iz vseh delov države. Program in baza nacionalnega udejstvovanja ne sme biti le spontano čustvovanje, navdušenje in vnanji izraz, temveč mora temeljiti na nacionalnem ustvarjanju in delu, ki mora biti vedno v najtesnejši zvezi s potrebami in interesi naroda in države.

Iz tega razloga ne smemo dopuščati nikomur, da jemlje nacionalizem v zakup ter ga istočasno odreka drugim. Za nacionalno moramo smatrati vsako pozitivno delo, ki gradi našo narodno in državno notranjost. Brezkompromisno moramo odklanjati vsak nacionalizem, ki ne bazira na etičnih temeljih in na nesporni poštenosti. Zato mora Udrženje pobijati vsako nacionalno sumničenje in ovajanje, ker je negativno, destruktivno in moralno škodljivo delo. Vsak nacionalizem, ki je grajen na brutalni sili, na rušenju socialne in pravne pravičnosti, je nezdrav nacionalizem. Z učiteljstvom ni mogoče na takih temeljih graditi zdravo šolsko in prosvetno politiko.

JUU kot legalni zastopnik stanu.

Poudariti moramo svojo zahtevo po uveljavljanju principa večjega zastopstva učiteljstva in upoštevanja strokovnega mnenja v vseh javnih zastopih, od šolskih odborov, občin, preko vseh banovinskih zastopstev, do najvišjega narodnega zastopstva v državi, narodnega predstavništva, da bodo člani učiteljskega stanu v njih lahko zastopali skupne interese in poglede učiteljskega stanu na prosvetna, šolska in stanovska vprašanja.

V personalnih zadevah

mora braniti Udrženje predvsem moralne in pravne temelje pri namestitvah ter zastopati načelo, da mora učiteljstvo pri njih sodelovati po svojih izvoljenih zastopnikih. Udrženje mora stremeti za tem, da pridejo pošteni ljudje na vsa odločujoča mesta. V vsakem poedincu je treba dvigniti čut odgovornosti pri splošnem in strokovnem delu.

Solidarnost z ostalim učiteljstvom in uradničtvom

se mora odražati v tem, da deluje Udrženje na to, da se čim prej ustanovi Unija učiteljstva vseh vrst šol.

Solidarnost in zveze z učiteljstvom ostalih držav

mora gojiti Udrženje za vzpostavitev in vzdrževanje zvez z učiteljskimi Udrženji slovanskih držav.

Delovni program

Udrženja v preteklem upravnem letu se je moral omejiti v prvi vrsti na notranjo ureditev Udruženja. V tekočem upravnem letu je moralo staviti Udrženje šolska, prosvetna in stanovska vprašanja na sekundarno mesto v delovnem programu izvršnega odbora in jih je ta izdelal in obravnaval le v kolikor so bila zaradi nujnosti neodložljiva. V bodočem upravnem letu bo lahko nadaljnja ureditev organizacije na drugem mestu in bodo morala priti na prvo mesto delovnega programa glavnega in izvršnega odbora nujna vprašanja stanovske, šolske in prosvetne politike, ki jih bo treba sistematično obdelati in pripraviti utemeljene predloge novel.

BRZOJAVNI POZDRAVI.

S skupščine je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravni brzojavki ministru prosvete g. Dobrivoju Stošoviču in banu dravske banovine g. dr. Dinku Pucu.

Predsednik tov. Dimnik je pozdravil prisotnega zastopnika prosv. oddelka kraljeve banske uprave tov. Ribičiča in viš. šol. nadzornika v p. tov. Gabrščka.

Skupščino so brzojavno pozdravili: izvršni odbor JUU, sekcija JUU v Beogradu, sekcija JUU za dunavsko banovino, sekcija JUU za primorsko banovino, sekcija JUU za vardarsko banovino, nadalje tov. Skulj, Pleskovič in Štravs.

VERIFIKACIJA.

Iz poročila verifikacijskega odseka je razvidno, da je bilo na skupščini prisotnih 10 članov upravnega odbora, 5 članov nadzornega odbora in 58 predsednikov in delegatov posameznih sreskih društev. Po svojih delegatih so bila zastopana vsa sreska društva.

Volitev odsekov.

Po verifikaciji je prešla skupščina na volitev posameznih odsekov. Vsega je skupščina izvolila 6 skupščinskih odsekov in to: gospodarski, stanovsko-politični, tiskovni, nadalje odseke za izpremembo pravil in poslovnikov, za stanovske gospodarske in socialne zadeve, za javno delo in nadaljevalno šolstvo.

Odsekom je bilo oddano vse gradivo.

POPOLDNE

se je vršilo delo le po odsekih, ki so svoje delo dovršili do vseh podrobnosti in predložili skupščini že povsem izdelane predloge. Ti so bili deloma v celoti sprejeti, le nekateri posamezni predlogi so bili v plenumu popravljeni odnosno odklonjeni.

ZVEČER.

Ob 8. uri zvečer se je ponovno estal plenum skupščine in prešel takoj na razpravo o poročilu gospodarskega odseka.

V razpravo so prišli nato predlogi gospodarskega odseka. Razvila se je živahna debata k posameznim postavkam obračuna in proračuna, predvsem z ozirom na predlog glede izhajanja »Popotnika«.

V debato so posegli tov. Ivanjšič, Gosak, Hribar, Grum, Stubelj, Peternel, Jurančič, Roš, Beljšak, Kumelj, Hreščak, Šestan, Ostanek, Mlekuj, Hudales, Hočevar, Lulik, Zupancič, Senkovič, Mavrič, Groznik.

Sprejeti so bili končno naslednji

SKLEPI GOSPODARSKEGA ODSEKA.

1. Gospodarski svet soglasno odobri račun sekcije in Mladinske matice ter stavi delegaciji predlog za odobritev.

2. Predsednik nadzornega odbora Ljudevit Ivanjšič poda revizijsko poročilo o obračunu sekcije in Mladinske matice, ki se vzame na znanje. Gospodarski svet predlaga, da se obračun sekcije in Mladinske matice odobri ter poda blaginiku tov. Radu Grumu in upravi sekcije absolutorij.

3. a) Na predlog sreskega društva Ptuj in sreskega društva v Kamniku radi administracije je prišel gospodarski svet do prepričanja da ustreza sedanje poslovanje potrebam in delu organizacije.

b) Na predlog sreskega društva v Gornjem gradu o tisku je gospodarski odsek prišel po stvarni in dolgotrajni debati do soglasnega sklepa, da skuša upravni odbor znižati stroške tiska pri Učiteljski tiskarni.

c) Predlog učiteljskega društva v Zužemberku glede izdaje zemljepisnega atlasa si gospodarski odsek soglasno osvoji ter predlaga, da se skuša izdati zemljepisnega atlasa realizirati pri Učiteljskem domu.

d) Predlog sreskega društva v Gornjem gradu glede pristopa članstva v Učiteljsko tiskarno se od gospodarskega sveta soglasno odkloni, ker rabi Učiteljska tiskarna članstvo sedaj kakor tudi po sanaciji ter priporočila pristop vsega članstva k Učiteljski tiskarni. Priporočila tudi, da se članstvo udlež občnih zborov Učiteljske tiskarne in tako dobi tudi pri tej svoje zastopstvo.

e) Predlog sreskega društva v Gornjem gradu radi dostavitve obračuna in proračuna sekcije društvom si gospodarski odsek osvoji mnenje, da je poslala sekcija društvom proračun pravočasno, dočim je dostavitev obračuna iz tehničnih razlogov nemogoča.

f) Gospodarski odsek predlaga, da se za upravno leto 1935/36. po sklepu predsedniškega zbora prispevek določen za praktične učiteljske tečaje porabi za pravno zaščito članstva. Gospodarski odsek predlaga stalnega pravnega zastopnika, ki se pa plača od slučaja do slučaja.

g) Gospodarski odsek predlaga, da se »Popotnik« izdaja v 5. zvezkih po tri tiskovne pole in to radi gospodarskih razmer.

VSEBINA:

Potek V. banovinske skupščine:

Otvoritveni govor predsednika Dimnika
Sklepi gospodarskega odseka
Sklepi odseka za reorganizacijo učiteljske izobrazbe
Sklepi stanovsko političnega odseka
Sklepi odseka za tisk
Resolucija

Splošne vesti

Naša gospodarska organizacija
Stanovska organizacija JUU

4. Tovariš blagajnik poda proračun sekcije in Mladinske matice. Gospodarski svet stavi predlog, da se ta v celoti odobri.

Dodatek.

h) Ker znaša saldo dolžnikov za »Popotnika« skoraj 104.000 Din stavi gospodarski odsek predlog, da sekcija razpošlje krajevnim šolskim odborom račune ter skuša izterjati to vsoto.

i) Gospodarski odsek predlaga, da se »Učiteljski tovariš« naročnikom nečlanom dopošilja le eno leto, ako naročniki ne plačajo lista.

j) Gospodarski odsek predlaga v propagando za razširjenje Mladinske matice, da izda odsek za Mladinsko matico v začetku šolskega leta na upraviteljstva in društva okrožnico, v kateri naj bodo navedene one šole, na katerih ni naročnikov Mladinskih listov.

Po sprejetju teh predlogov je tov. Dimnik zaključil ob 22. uri 15 min. večerno razpravo.

Drugi dan.

Kot prva točka dnevnega reda drugega skupščinskega dne je bilo predavanje:

O REFORMI UČITELJSKE IZOBRAZBE.

Poleg delegacije so prisostvovali predavanju tudi načelnik prosvetnega oddelka k. ban. uprave g. Breznik in banska šolska nadzornika Drnovšek in Skulj. Vse prisotne goste je tov. Dimnik prav prisrčno pozdravil.

Ta dan je prisostvoval skupščini tudi stari naš borec za stanovske in organizacijske interese tov. Gnuš Anton. Njega je tov. predsednik še posebej pozdravil in naglasil njegove zasluge za razvoj naše stanovske organizacije.

Predavatelja g. prof. Šilih in tovariš Dolgan sta podala jasno sliko sedanjega in bodočega učiteljske izobrazbe. Iz njiju predavanj posnemamo glavne misli.

Iz predavanja g. prof. Šilih

posnemamo naslednje misli:

V početku svojega predavanja je podal predavatelj bistvo sodobne šole vobče, katere glavni znak je obrazovanje mladine najširših plasti naroda.

Svoja izvajanja glede učiteljske izobrazbe je obrazložil na dveh diagramih. Prvi diagram predstavlja: Prehodne oblike učiteljske izobrazbe v naši državi, a drugi: Dokončne oblike učiteljske izobrazbe v naši državi. Vsak teh dveh diagramov obsega primer A in primer B.

Prehodna oblika učiteljske izobrazbe po primeru A bi izgledala takole: 4 letna osnovna šola, 4 letna meščanska ali nižja srednja šola, učiteljska šola s 5 letniki. Temu sledi praksa — priprava na praktični izpit dve leti. Praktičnemu izpitu sledi še triletna praksa in nadaljnja samoizobrazba. Prav dobi bi odšli za tem v dveletno višjo učiteljsko šolo in od tod zopet v prakso in šele sedaj bi imeli odprto pot na univerzo.

Po primeru B bi po končani meščanski ali nižji srednji šoli prestopili dijaki v višjo meščansko šolo (2 l.) ali v višjo srednjo šolo (5 in 6. razred) od tod v učiteljske akademije, ki bi trajale tri leta. Temu sledi dveletna praksa, praktični izpit, nato zopet praksa in samoizobrazba, ki daje učitelju pravico vstopa v višjo učiteljsko akademijo (2 l.). Po zopetni praksi na meščanskih šolah bi lahko vstopili na univerzo.

Dokončna oblika učiteljske izobrazbe po primeru A naj bi bila naslednja: osnovna šola (4 l.), nižja srednja šola (4 l.), višja srednja šola (4 l.), pedagoška akademija (3 l.), 2 letna praksa, praktični izpit, ki mu sledi še triletna praksa. Šele po petih letih prakse bi bil dovoljen prestop v dveletno višjo pedagoško akademijo. Zopetni triletni praksi sledi univerza.

Po primeru B: triletna osnovna in triletna višja osnovna šola. Tej sledi triletna enotna nižja srednja šola, odkoder prestopi dijak v triletno diferencirano srednjo šolo. Ko ima to predizobrazbo mu je dovoljen vstop v triletno pedagoško akademijo, izobrazevališče učiteljstva vseh kategorij. Vsak-

do mora dovršiti nato 2 letno prakso, praktični izpit in nato še triletno prakso, ki ji sledi 2 letna višja pedagoška akademija in po ponovni praksi univerza.

Predavatelj je zahteval oblike natančno utemeljeval.

Predavanje tovariša Dolgana

je vsebovalo naslednje misli:

Reforma učiteljske izobrazbe je eden najvažnejših problemov, ki jih je treba tudi administrativno in zakonito rešiti. Od boljše, splošne in strokovne učiteljske izobrazbe ni odvisno le boljše in in uspešnejše vzgajanje in poučevanje narodne mladine, ampak bo mogoče tudi večji napredek v celotnem šolskem sistemu. Vsaka panoga, ki danes napreduje, ima svojo praktično in svojo znanstveno stran. Znanost je namreč izšla iz dejanja samega zato, da se zopet povrača v dejanje, da je dejanje popolnejše. Za vzgojo in pouk je treba realnega smisla, realnega dela in realnih metod. Učiteljstvo ne nudi učitelju dovolj izobrazbe, nepotrebna razočaranja so za to najboljši dokaz. Za izobrazbo bodočega učitelja je potrebna triletna pedagoška akademija, za katero naj se zahteva kot predizobrazba dovršena srednja šola. Učitelj naj bo že zaradi svojega poklica zares in splošno naobražen. Pozna naj vse znanstvene discipline, ki mu pomagajo pri poučevanju in vzgajanju otroka. Na učiteljskem izobraževališču se ne sme prav nič časa zubljaniti za učenje običajnih srednješolskih predmetov, pač pa naj bo vse delo posvečeno temeljitemu pedagoškemu študiju in čim dovršenejši pedagoški praksi.

Pedagoška akademija bi imela štiri naloge:

1. Dala bi gojencu znanstveno pedagoško izobrazbo, še bolj pa praktično usposobljenost učiti, vzgajati, ugotavljati otrokove telesne in duševne posebnosti ter njih prirojene in od socialnega miljeja pridobljene lastnosti ter samostojno sodelovati v naši znanstveni pedagogiki.

2. Nudila bi gojencu priliko za neko sintetično in poglobljeno kulturo, zlasti za poznavanje različnih svetovnih naziranj in etično življenjske sinteze, ki mu je sred. šola še ni mogla dati.

3. Gojenec se bo spoznal tudi s praktičnimi stvarmi, ki jih bo uporabljal v šoli in med ljudstvom, to sta posebno kmetijstvo in gospodinjstvo.

4. Pridobil si bo usposobljenost v metodi poučevanja prebivalstva v svojem kraju. Glavna je seveda prva naloga.

Pedagoške akademije morajo biti naš ideal in naše stremiljenje, ki se mora čimprej uresničiti. Čemu bi bilo pri nas nekaj neizvršljivo, kar je na primer v manjši in revnejši Grčiji že dejstvo. Vsako drugo rešenje pro-

O vprašanju reforme učiteljske izobrazbe se je razvila sicer kratka, toda pravi zanimiva debata, ki so vanjo posegli t. Jurančič, kot referent odseka za reformo učiteljske izobrazbe, prof. Čopič, Ivanjšič, Senkovič, prof. Šilih, Dimnik in Vanda.

Po zaključeni razpravi so bili sprejeti naslednji:

SKLEPI ODSEKA ZA REFORMO UČITELJSKE IZOBRAZBE.

Na podlagi ekspertov g. prof. Šilih in tov. Dolgana predlogov učiteljskih društev in razprave članov odseka smo sklenili delegaciji predlagati sledečo resolucijo:

1. Izhodišče reforme učiteljske izobrazbe morajo biti žive potrebe sodobne jugoslovenske narodne šole.

2. Reforma morata voditi in uravnati načelo izbire in načelo enotnosti, učiteljskega poklica: prvo izloča iz učiteljskega zvanja vse osebe brez potrebne pedagoške dispozicije in socialnega čuta ter postavlja poudarjeno na določena mesta v organizmu narodnega šolstva na osnovi njih posebne nadarjenosti, drugo pa zagotavlja kar najtesnejšo povezanost vsega učiteljstva.

3. Višje obče obrazovanje bodočega učitelja se mora vsekakor ločiti od poklicnega in sicer tako, da prestopajo na dve do tri letne pedagoške akademije absolventje popolnih srednjih šol z opravljenim zrelostnim ali primernim sprejemnim izpitom.

4. Bodoča pedagoška akademija mora biti v vsakem pogledu enakovredna drugim visokim šolam, število slušateljev mora biti omejeno in prilagodeno resničnim potrebam.

5. Vzdrževanje bodoče pedagoške akademije prevzame država ali banovina ali kaka druga slična samoupravna enota.

6. Ideal reforme učiteljske izobrazbe, je izvedba v zvezi s korenito reformo našega celotnega šolstva, je dosega enotnosti vsega učiteljstva na osnovi postopne diferenciacije.

7. Polovičarske reforme, ki bi ne ustrezale stvarnim potrebam narodne šole, odločno odklanjamo, ter se v dobi trajanja krize rajši zadovoljimo s primerno prehodno obliko.

8. Naša najmanjša zahteva katere izpolnitev nas more seveda zadovoljiti le za prav kratko dobo je zmiselna redukcija števila tedenskih učnih ur, ki v letniku ne sme znašati nad 34, omejeno število učencev, ponovna pregrupacija učne snovi na osnovi minimalnega učnega načrta, pri katerem naj sodelujejo izključno učeci nastavniki učiteljskih šol, ter sprejemanje sposobnih absolventov meščanskih šol v prvi letnik.

Radi praktičnega učiteljskega izpita se sklene sledeče:

Praktični izpit naj se prenese na kraj učiteljevega službovanja, vodila pa bi ga neke vrste letiča komisija, ki bi bila sestavljena na sledeči način: Predsednik komisije in hkrati izpraševalec banovinski šolski nadzornik, sreski šolski nadzornik in končno voljen zastopnik učiteljstva v srezu.

Dodatek.

Dokler se vprašanje učit. prakt. izpita ne uredi po gornjih načelih, se naj reši po projektu JUU.

Za tem je prišlo v razpravo poročilo stanovsko političnega odseka. V debato o raznih izneženih vprašanjih so posegli tov. Završanova, Kosova, Sestan, Mavrič, Gallob, Kumelj, Mlekuž, Hribar, Bučar, Jurančič, Lulik, Roš, Hribar in Rupret. — Nato so bili sprejeti naslednji:

SKLEPI STANOVSKO POLITIČNEGA ODSEKA.

1. Odsek predlaga popolno ločitev šolstva od politične uprave. Šola naj bo podrejena prosvetnim centrom na banknih upravah in prosvetnim okrožjem pri sreskih načelstvih.

2. Anulirajo naj se §§ 88 in 101 zakona o narodnih šolah, a zakon naj se temu primerno izpremeni. Disciplinski postopek naj se izvede s pooblastili fin. zakona v smislu našega osnutka.

3. Napredovanja naj se vršijo avtomatično. Napredovanje v V. položajno skupino naj se izvaja po § 258, odst. 2 uradniškega zakona iz leta 1931, a naj se izpremeni v toliko, da napreduje učitelj v V. pol. skupino z 25 leti službe ter s prav dobro oceno.

Poročene učiteljice naj se namestijo v bivališče moža, toda ne na škodo neporočenih.

4. Vsa prosta učna mesta naj se takoj razpisujejo in izpopolnjujejo.

5. Uredba o znižanju draginskih doklad poročenih učiteljev naj se ukine. Pravico do rodbinske doklade naj imajo nameščence, ki vzdržujejo družino.

6. Čl. 30 fin. zakona iz l. 1933./34. glede čl. 84 zakona o narodnih šolah naj se ukine. Stanarina naj se izplačuje potom računovodstva skupno z ostalimi prejemki na račun prizadetih upravnih občin. Stanarina naj se izplačuje tudi učiteljem dodeljenim sreskim nadzornikom, banknim upravam, ministrstvu prosvete in meščanskim šolam. Uslužbenki davek na stanarino, ki ga odteguje računovodstvo naj se ne odteguje.

Učitelji dodeljeni sreskim šolskim nadzornikom in bankni upravi ne prejemajo stanarine in so kljub svojemu napornemu odgovornemu in za šolstvo zaslužnemu delu prikrajšani za stanarino in tako zapostavljeni za ostalim učiteljstvom. Dokler ministrstvo prosvete ne ugodni naši resoluciji v tej zadevi, prosi skupščina kralj. banksko upravo, da ona iz svojih sredstev izplačuje pripadajočo stanarino, ker vrše ti učitelji svojo službo prvenstveno za povzdig šolstva v banovini.

7. Upravitelji z več kot 12 razredi naj se oproste pouka, kakor je bilo določeno prvotno z zakonom o nar. šolah čl. 113. Uzakoni naj se zvanje šol. upravitelja, kateremu naj se da primerna doklada.

8. Upokoje naj se vsi učitelji s 35 leti službe, če so dosegli V. skupino. Na njih mesto naj se postavijo abiturienti, pri katerih naj se upošteva doba čakanja in socialni položaji.

9. Učiteljem, ki služijo v kadru naj se dovoli dopust, ter naj se jim službena mesta rezervirajo. Službena doba naj se jim šteje.

10. Učiteljem, ki so ali so bili v kontraktualni službi naj se priznajo vsa službena leta v napredovanju.

11. Za zvanje učiteljic ženskih ročnih del, ki so bile na dan 1. aprila 1931 v službi, naj se določijo skupine v smislu § 347.

12. Prispevki upravnih občin naj se nakažejuje proporcionalno šolskim občinam.

13. Potreba predhodnega dovoljenja ministrstva prosvete za vlaganje tožb pri sodiščih naj se ukine.

14. Učitelj naj ima enkratno letno, brezplačno vožnjo po vsej državi, uživa naj ugodnosti za potovanje in inozemstvo v poučne svrhe ter brezplačno vožnjo pri šolskih ekskurzijah.

15. Izposluje naj se pristojbinsko prostost za priporočene in denarne pošiljke šolskih upraviteljev in kr. šol. odborov.

16. Razne zbirke med učenci (denarne in prodaja srečk ter slično) naj se prepovedo.

17. Sekciji se naroči, da prouči vprašanje o polaganju izpita za šolske nadzornike.

18. Novi učni načrti za osnovne šole naj se uveljavijo s šolskim l. 1935./36. kot poizkusno dobo.

19. Politične uprave naj ne pošiljajo nenaročenih knjig in brošur v prisilno razprodajo.

20. Učitelj naj ima pravico do brezplačnega zdravljenja v II. razredu državnih in banovinskih bolnic ter v III. razredu klinik in v zavodih za tuberkulozna in živčna obolenja.

21. Kuluk za drž. uslužbenca naj se ukine.

22. Božične in velikonočne počitnice naj se točno in pravočasno določijo.

23. § 51. zakona o narodnih šolah naj se uveljavi.

Nekaj predlogov je odsek zavrnil, ker niso bili dovolj jasni, nekateri so med tem časom izgubili smisel, nekateri pa je odsek odstopil sekciji v proučevanje.

Po sprejetju teh sklepov so prišli v razpravo predlogi odseka za tisk, o katerih so razpravljali tov. Hudales, Ribičič, Roš, Hreščak, Ivanjšič, Širok, Petrovič, Baebler, Hribar in Mavrič. Sprejeti so bili nato:

SKLEPI ODSEKA ZA TISK.

I. Glede Mladinske matice.

1. Na predlog sreskega društva v Šmarju pri Jelšah, naj dajejo publikacije Mladinske matice več nacionalne vzgoje in upoštevajo v večji meri kmetško miselnost, ugotavlja odsek, da Mladinska matica že zadovoljuje gornje težnje v polni meri.

2. Na predlog sreskega društva v Ljutomeru, naj bo »Naš rod« lažji in dostopnejši nižji stopnji, ugotavlja odsek, da se v danh razmerah upoštevajo vse stopnje, omenja tudi, da se rekrutira večina naročnikov iz višjih razredov narodnih šol.

3. Na predlog sreskega društva Maribor levi breg ugotavlja odsek, da bi bila ločitev »Našega roda« od Mladinske matice iz praktičnih in materialnih razlogov škodljiva, ker bi število naročnikov na knjige občutno padlo, med tem, ko bi se le za malenkost zvečalo število naročnikov na »Naš rod«. Glede znižanja cene je odsek mnenja, da nižja ne more biti.

4. Predlog istega društva naj se »Naš rod« vsebinsko izboljša in naj prinaša tudi dramske prizorke, za zborne govore prikladne pesnitve in pesmice z notami, bo urednik po možnosti upošteval, če bo le dobil zadevne primerne in umetniško dovršene prispevke.

5. Sekcija naj skuša doseči pri kraljevski banki upravi, da se vse šole obvezno naroče na »Naš rod« in publikacije Mladinske matice.

6. Glede procentualnih nagrad poverjenikov Mladinske matice, naj stavi celjsko sresko društvo samo konkretni predlog na skupščini kako to želi, odsek pa je proti vpeljavi nagrad za poverjenike M. M. V slučaju ugodnega finančnega stanja naj uprava M. matice sama odloča o realizaciji predloga.

II. Sklepi glede »Popotnika«.

ki jih je odsek sprejel so bili ovrženi s sklepi gospodarskega odseka.

III. Glede »Učiteljskega tovariša«.

1. Odsek predlaga skupščini, da se izreče zahvalo za večletno požrtvovalno delo pri listu bivšemu uredniku »Uč. tov.« bankskemu nadzorniku g. Andreju Skulju, ki je med letom zapustil uredništvo zaradi nastopa nove službe.

2. Predlog, naj bi se format »Učiteljskega tovariša« izpremenil tako, da bi imel ravnalo obliko, je odsek odklonil, ker je prva številka že izšla v prvotnem formatu. Pač pa bo urednik upošteval želje, glede kazala pod naslovom v posameznih številkah kakor tudi končnega kazala načelnih in važnejših člankov ob zaključku letnika.

3. »Učiteljski tovariš« naj se peča še v večji meri z načelnimi in stanovskimi vprašanji, ki zadevajo materialno in moralno stran učiteljstva.

IV. Glede »Prosvetec«.

Na predlog sreskega društva v Kamniku, naj bi bila »Prosveta« v celoti na razpolago le kmetško in gospodinjstvo nadaljevalnim šolam, je stal odsek na stališču, naj ostane »Prosveta« kot je bila doslej, to je tudi za Klub prijateljev vaše kulture.

V. Slučajnosti.

Sekcija naj poskrbi, da se zainteresirajo za učiteljske stanovske razmere in zahteve tudi pomembnejši dnevniki v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Skupščina je razpravljala še o predlogih odsekov za nadaljevalno šolstvo, za pravila, za obmejno šolstvo in socialnega odseka. Ta del poročila priobčimo prihodnjič.

ZANIMIVA INTERPELACIJA.

Tovariš Vojteh Debeljak je stavil k točki »Centralna organizacija« naslednje:

Vprašanje predsedniku JUU in predsedniku sekcije za dravsko banovino.

Beogradska »Politika« z dne 6. t. m. pri naša poročilo o skupščini sekcije JUU za Beograd-Zemun in Pančevo.

V poročilu je med drugim omenjeno tudi dejstvo, da je delegat te sekcije tov. Jankovič stavil predsedniku sekcije 20 vprašanj v pogledu na delo in življenje, uspehe in neuspehe v našem Udrženju.

Tovariš Jankovič ocenjuje JUU z merilom, ki ni vredno iskrenega člana. Pravi, da nima JUU čvrstih temeljev, da počiva na laži in se varuje s ščitom sloge, (ki je bila, kakor znano, slovesno podčrtana na lanski državni skupščini).

Nadaljnja izvajanja tov. Milodraga Jankoviča so take prirode, da mora javnost, ki je poučena le iz članka »Politike« misliti, da vladajo v naših vrstah in to pri glavi naše organizacije — v beogradskega izvršnega odbora, ki mu načeluješ Ti tov. Dimnik — nepoštenje, korupcija in zapravljanje stanovskega denarja.

Čudimo se, da gospod Jankovič sumniči sedanjo upravo JUU v gospodarskem pogledu na podlagi postavk odobrenih in lanskim proračunom od glavne skupščine in na podlagi projekta proračuna, ki naj ga šele letos odobri glavna skupščina, dočim se ne sklicuje niti na en konkreten primer neracionalnega gospodarstva.

Z odgovorom predsednika beogradske sekcije, ki ga je dal interpellantu tov. Jankoviču niso zavrjene insinacije delegata Jankoviča. Saj mu tov. Ostojič odgovarja, doslovno po »Politiki«: »Jaz sem bil vedno mišljenja, naj se nabrani denar uporablja racionalno. A večina v glavnem odboru je mnenja, naj se dela v organizaciji tako kakor doslej.« Predsednik Ostojič je član izvršnega odbora, torej se lahko smatraje njegove izjave avtentične in merodajne za sedanje stanje in delovanje v najvišjem forumu naše organizacije.

Prosim predsednika za pojasnilo, kaj bo ukrenil izvršni odbor in predsednik JUU sam, da bo članstvo in javnost pravilno informirana in ne bo stala pod vtisom, kakor da so navedeni očitki upravičeni, kaj namerava storiti, da se opere ugled JUU oba navedena

tovariša pa pozoveta, da utemeljita upravičenost svojih izjav.

Prosim tov. Dimnika za pojasnilo kaj bo sklenil izvršni odbor, da ne bo ostalo brez odgovora.

Tovariš Rupret predlaga, naj se taki primeri oddajo pred razsodišče. Tov. Dimnik je odgovoril na vprašanje, ki ga je stavil tov. Debeljak naslednje:

Odgovor tov. Dimnika.

Lansko leto ob priliki banovinske skupščine sem obrazložil, kako težko stališče je v Beogradu. Ko smo se z ministrom prosvete domenili, kako bi uredili razmere v JUU, sva se dogovorila tov. Mirkov in jaz o gotovih stvareh in pod katerimi pogoji bi ministrstvo prosvete vzpostavilo normalno stanje v našem Udrženju. Takrat so bila točno dogovorjena stališča, kaj se bo ukrenilo glede izredne skupščine. Na to stvar je pristal tudi predsednik beogradske sekcije, ki je pred glavnim odborom vse utajil čes, da se nismo dogovorili. Slučajno si je zapisal in vtaknil v žep točke. Jaz sem ga nato opozoril. Nato je potegnil iz žepa listek, na katerem je bilo tisto napisano. Ta stvar se nam je ponovila na seji glavnega odbora 16. in 17. junija. Na tej smo razpravljali o premetitvah in preganjanju učiteljstva in o vseh drugih aktualnih vprašanjih. Na tej seji predsednik Ostojič ni znil niti besede. Pozabili smo celo podčrtati naše materialne potrebe. To se je zgodilo po nerodnosti. Na naše največje začudenje je potem čez nekaj časa, ko je imela 24. ali 25. junija naenkrat sekcija v Beogradu veliko zborovanje učiteljstva iz vsega Beograda, na katerem je bila tema: »Uredba o zmanjšanju draginskih doklad poročenim učiteljicam«. Ne mene, ne nikogar od centralne uprave ni nihče povabil. Predsednik sekcije me kliče po telefonu in me povabi na zborovanje tik pred začetkom, jaz pa sem mu rekel, da če se povabi centralna uprava na kako zborovanje je to treba drugače narediti ne pa 5 minut pred zborovanjem. Zato se nisem odzval. Na seji glavnega odbora ni znil g. Ostojič niti besede, tukaj pa očita nemarnost, dasi on sam nikedar predlagal ni. Torej prilično ista igra kakor taktat, še preden sem prevzel predsedstvo. Zahteval sem, da to popravi. Poslali so popravek, a ta je bil tako sestavljen, da je bil žaljiv za urednika »Politike«. Po zakonu o tisku listi niso dolžni objaviti popravke, ki so žaljivi. Med tem se je na njihovih glavni skupščini izvršila še grša stvar. En sam član se je izpodtaknil proti sedanjim upravi. Iznašal je take zadeve, ki so bile z lanskim proračunom fiksirane. Lanska skupščina je namreč določila 30.000 Din za stroške sporazuma. To so stroški za pota, na katera smo hodili vse leto, ki jih tov. Rašić ni pustil izplačati. Te stroške je bilo treba banovinskim sekcijam vrniti, kar je glavna skupščina sklenila in so bili ti zneski tudi izplačani. To dejstvo sedaj izrabljajo in skušajo napravljati utis, kakor da se je vršilo slabo gospodarstvo. Pri sestavi proračuna sem naročil naj vnesejo v načrt proračuna vse, kar je potrebno za upravo, kar je bilo tudi storjeno. Že se je raznesla vest, da so želje urednika velike, a to le na podlagi skice proračuna, ki so jo dobili vsi člani izvršnega odbora. Na sklicani seji izvršnega odbora sem doživel novo presenečenje. Nanjo ni prišel predsednik beogradske sekcije, ker je istočasno sklical sejo sekcije, na kateri so pretresali osnutek proračuna izvršnega odbora. Na podlagi tega osnutka je g. Jankovič stavil 20 točk na njihovih skupščini.

Projekt omenjenega proračuna smo obravnavali pri seji glavnega odbora in bo predložen glavni skupščini, ki ga bo šele dokončno dirigirala in sprejela. Na osnovi tega projekta hoče torej Jankovič govoriti o slabem gospodarstvu centralne uprave.

V nadaljnjih izjavah jih pojasni tovariš predsednik vprašanje svoje dodelitve v Beograd in tudi vlogo, ki jo je pri ukinitvi te dodelitve imelo glasilo tov. Rašića. Ko je hotel izvršni odbor popraviti krivico, ki se je zgodila tov. Dimniku je bil zopet tovariš Ostojič tisti, ki je bil proti temu.

V nadaljnjem pojasnjuje točko za točko vseh 20 vprašanj tov. Jankoviča in zavrne prav vse insinucije, ki so bile iznešene na zboru beogradske sekcije. V debato so posegli še tov. Bučar, Verk, Kosova in Sestan.

Končno predlaga tov. Debeljak naslednji predlog:

Zahvaljujem se tov. Dimniku. Pojasnil nam je prav vse in se z njegovim odgovorom popolnoma zadovoljujem. Mislim, da mi ni treba posebej utemeljevati predloga: Banovinska skupščina izraza delu, ki ga tov. Dimnik izvršuje kot funkcionar sekcije in Udrženju priznanje, da uživa naše zaupanje in mu izrekamo svojo popolno zahvalnost. Drugi predlog je, da se tov. Ostojič in Jankovič kličeta na odgovor in da se v bodoče kaj takega prepreči.

Predloga sta bila soglasno sprejeta. Priglasil se je tudi tov. Roš, ki je izjavil naslednje: Bil sem naprošen od strani članstva celjskega učiteljskega društva naj izrazim na današnji skupščini posebno zaupanje do predsednika sekcije. Dajemo predsedniku zagotovilo, da to linijo, ki jo je on začrtal v udruženju tudi ohranimo. Nadalje je naša dolžnost, da se zahvalimo za veliko delo našemu tov. Kumlju, ki odlično sodeluje pri vseh poslih našega Udrženja.

ABSOLUTORIJ.

Po dokončani debati in sprejetju predlogov, je predlagal tov. Ivanjšič absolutorij, ki je bil soglasno sprejet.

Prav tako je bila soglasno in brez debate sprejeta resolucija.

Skupščina je dovršila svoje delo ob 18. uri.

Sklepe ostalih odsekov priobčimo v prihodnji številki.

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Resolucija V. banovinske skupščine

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani je na svoji V. redni banovinski skupščini dne 11. in 12. julija 1935 v Ljubljani po vsestranski in temeljiti razpravi o vseh vprašanjih, zadevajajočih šolo in stan, sprejela sledečo

RESOLUCIJO:

Vzdrževanje narodnih šol.

Skrb Učiteljskega združenja je v prvi vrsti posvečena narodni šoli, ki preživlja zlasti danes težke čase ekonomske krize.

Zidanje novih, prostornih in zdravih šolskih zgradb je docela prešlo. Otroci so priljubljeni prebiti velik del dneva v prenatrpanih razredih, kar ne zmanjšuje le uspehov, marveč vpliva škodljivo na zdravje otrok in učitelja.

Ze italik skromni proračuni krajevnih šolskih odborov se znižavanjem in črtanjem proračunskih postavk še znižujejo in se tudi tako pod skrajno mejo znižani proračuni ne realizirajo povsod. Učiteljstvo opozarja vse merodajne kroge na težko stanje narodne šole in prosi, da se posveča vsa pozornost zidanju potrebnih novih šolskih zgradb. Banovina in država naj pomagata z izdatnejšimi podporami zlasti v siromašnejših krajih. Za vzdrževanje narodnih šol naj se predvidijo zadostna sredstva v šolskih proračunih, ki naj jih nadzorno oblastvo v celoti odobrava. Krajevnim šolskim odborom je treba zagotoviti redno nakazovanje proračunskih dvanajstin. Le ako bo imela potrebna materialna sredstva in se bodo prenatrpani razredi razbremenili, bo mogla slediti narodna šola zahtevam časa in v polni meri ustrezati kulturnim potrebam naroda.

Monopol šolskih zvezkov.

Uvedba monopola na šolske zvezke se je pokazala v praksi za kvarno in tudi ne ustreza zahtevam sodobne metodike. Zvezke je treba plačevati v naprej in je zato tudi nabava močno otežkočena, ter radi tega trpi pouk. Učiteljstvo dravske banovine zato ponavlja svojo opetovano izraženo željo, naj se monopol na šolske zvezke ukine.

Učne knjige narodnih šol.

Razpis na učne knjige na narodnih šolah ne upošteva učnega principa na teh šolah in določa poleg tega celo vrsto knjig za predmete, za katere se v dravski banovini doslej niso uporabljale. Razpis je izšel poleg tega prej, predno so preizkušeni novi učni načrti. Ker predvideva razpis celo vrsto novih realističnih učnih knjig zato monopol tudi ne znači niti pocenitve, marveč občutno podražitev študija, kar bodo zlasti težko občutili oni sloji, ki že danes jedva zmagujejo stroške za šolanje otrok. Zato prosimo, da ministrstvo prosvete izvajanje razpisa odloži, dokler se ne prilagodi zakon o učnih knjigah potrebam narodne šole in naroda.

Učni načrti.

Naša narodna šola še nima stalnega učnega načrta in programa. Novi učni načrt in program, ki naj bi stopil po odločbi ministrstva prosvete v veljavo 1. septembra 1935 je že v delni praktični preizkušnji pokazal svoje hibe. Ker so potrebne z ozirom na to v tem učnem načrtu in programu korekture, prosimo, da odloži ministrstvo prosvete uvedbo učnega načrta in programa toliko časa, da se nedostatki popravijo in da se definitivno reši tudi vprašanje novih učnih knjig.

Ločitev prosvete od politične uprave.

Šolstvo je temelj vsega narodnega kulturnega razvoja. Razvijati se more le pod strokovnim vodstvom. Zato naj se loči šolstvo od politične uprave. Vse šolstvo po banovinah naj bo podrejeno banovinskemu prosvetnim direktorijem, odvisnim le od ministrstva prosvete, a na srezih naj bi bili administrativni prosvetni inspektorati podrejeni prosvetnim direktorijem. V tem smislu naj se reorganizira tudi šolski nadzor.

Reforma učiteljske izobrazbe.

Z ozirom na vedno večje zahteve, ki jih stavlja na učitelja delo v šoli in med narodom, je potrebno, da se prične resno razmišljati o reformi učiteljske izobrazbe. Ta mora biti tako poglobljena, da se učitelj lahko popolnoma vživi v notranje bistvo svojega poklica in prispeva k poglobitvi in izpopolnitvi psiholoških in pedagoških vprašanj tudi v znanstvenem pogledu. Učiteljstvo se izrekta zato za popolno akademsko izobrazbo. Dokler se to ne zgodi, naj se učiteljstvo strokovno izobražuje na dvehletnih pedagoških akademijah, za vstop v te pa naj bo pogoj dovršena popolna srednja šola.

Učiteljski praktični izpiti.

Pravilnik o učiteljskih praktičnih izpiti ne odgovarja zahtevam in namenu. Iz tega ozira je potrebna reforma, tega pravilnika, kar je pokazala tudi praksa.

Javno izvenšolsko delo učiteljstva.

Učiteljstvo se javno udeležuje v toliki meri, kakor noben drug stan. To delo vrši z največjo požrtvovalnostjo in v najtežjih razmerah. Izven šole se ne udeležuje le radi

dolžnosti, ki mu jih nalaga zakon, marveč tudi iz idealnih pobud in to kljub temu, da mu je prinašalo često ravno izvenšolsko delo razočaranje namesto priznanja. Nemogoče pa je vzdržati sedanjih pritisk glede izvenšolskega dela in žrtve učiteljstva. Radi izvenšolskega udejstvovanja nikdar ne sme trpeti učiteljevo delo v šoli. To vprašanje je treba nujno urediti.

Stalnost učiteljstva.

Učiteljstvo zlasti težko občuti izgubo stalnosti. Ta izguba ne zadeva le učiteljskega stanu, marveč ravno tako narodno šolo, ki more ustvarjati trajne uspehe le tedaj, ako je učitelju zajamčeno daljše bivanje v kraju. Stalnost učitelja na mestu je potrebna zato tudi s čisto šolskega in narodno prosvetnega stališča, kar je najosnovnejši predpogoj za napredek šole in uspešno prosvetno delo med narodom. Učiteljstvo zato upa, da bodo odločujoči krogi uvideli upravičenost njegovih teženj po vrnitvi tako stalnosti v službi, kakor na službenem mestu.

Razpis službenih mest.

Učiteljstvo zelo težko občuti, da se letos niso razpisala službena mesta. Dosedanji način razpisa in oddaje službenih mest je pokazal v praksi vse svoje senčne strani za šolo in šolsko delo. Zato je potrebno, da se zadevne določbe zakona izpremenijo in naj se v bodoče prazna službena mesta mesečno razpisujejo in se sproti oddajajo, premestitve pa se izvedejo o velikih počitnicah. Temeljni princip pa mora biti, da se brez razpisa ne odda nobeno mesto.

Postavitev brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Skupščina z zadovoljstvom pozdravlja dejstvo novih postavitvev, ne samo ker se je s tem znatno zmanjšala brezposelnost med učiteljstvom temveč tudi zato, ker so šole in razredi, ki so bili brez učitelja dobili učno moč in mladina potrebne učitelje. Skupščina z zadovoljstvom pozdravlja te ukrepe oblasti in zastopnikov naroda.

Premestitve in odpusti učiteljstva iz službe.

V zadnjem času so se izvršile v državi premestitve in odpusti učiteljstva iz službe. S tem je bila močno prizadeta šola prav ob koncu šolskega dela in tudi učiteljstvo. Prizadeti pa so tudi člani glavne uprave. Skupščina pričakuje, da bo tudi ministrstvo prosvete popravilo te slučaje, kakor so to storila druga ministrstva ter bo odpuščene učitelje vrnila v službo, premeščene na stara mesta, z vodstvom združenja pa v službenem pogledu vzpostavilo prejšnje stanje. Interes šolskega in izvenšolskega dela nujno zahtevata revizijo zakona o narodnih šolah v pogledu namesčanja in premeščanja učiteljstva.

Slabi disciplinski predpisi.

Disciplinski predpisi zakona o narodnih šolah so pomanjkljivi in neprimerni. Skupščina prosi, da se ti predpisi razveljavijo in se uzakonijo tudi za učiteljstvo moderni disciplinski predpisi uradniškega zakona. To je potrebno tem bolj, ker more učitelj z uspehom vršiti svoje težke naloge v in izven šole le tedaj, ako se čuti osebno varnega in dovoljno zaščitenega pred neosnovanimi obtožbami. Uveljavljanje novih disciplinskih predpisov je poleg stalnosti najnujnejša zahteva učiteljskega stanu.

Uredba o znižanju draginjskih doklad.

Dohodki državnih uradnikov in upokojencev so danes tako nizki, da je nad 90% poročenih drž. uradnik naravnost prisiljenih s svojo plačo pomagati pri vzdrževanju družine. Uredbe o redukciji drag. doklad poročenim drž. nameščencem so materialno in moralno najtežje zadele baš najnižje državne uslužbenke ter upokojence in odločno nasprotujejo načelu, naj bosta mož in žena v službi enakopravna tako v dolžnostih, kakor v pravicah. Skupščina zato prosi, da se te uredbe in ostale na osnovi § 64. finančnega zakona za leto 1934/35. izdane odločbe, zadevajoče prejemke državnih uslužbencev ukinejo.

Pravne in materialne izgube učiteljstva.

V teku zadnjih let je izgubilo učiteljstvo mnogo najvažnejših pravic. Te izgube niso zadele le stanu, marveč istočasno tudi narodno šolo. Izgubilo je svojo stalnost, poročene učiteljice draginjske doklade in stanarino, ki jim je bila zagotovljena z zakonom. Stanarina bi pripadala tudi učiteljem pri banskih upravah in pri ministrstvu, učiteljem v sreskih prosvetnih pisarnah in onim, ki so dodeljeni meščanskim šolam. Učitelji vojaki so izgubili vojna leta in so zaostali v napredovanju. Učiteljem v službi bivših verskih avtonomij, občinskih narodnih šol in nacionalnih šol družbe C. M. se oспорavajo službena leta prebita na teh šolah, ki so imele izrazito nacionalni značaj. Učiteljicam ženskih ročnih del še danes ni urejen položaj po § 182 zakona o narodnih šolah. Z izpremembo § 51 in § 113 tega zakona sta šola in šolsko delo težko prizadeta. Šolski upravitelji so izgubili svoje zvanje, kontraktualni učitelji

in učitelji dnevičarji pa izgubljajo leta kontraktualne, oziroma dnevičarske službe, tako za napredovanje, kakor za penzijo. Ukinjen je § 87/4 zakona o narodnih šolah, ki je predvideval za učiteljice matere posebne ugodnosti za upokojitve. Zaradi teh izgub trpi učiteljstvo materialno in moralno, oškodovana pa je tudi narodna šola. Zato pričakujemo na vseh odločujočih mestih polno uvidenost in prosimo, da se uvažujejo predlogi, ki jih bo predložilo učiteljstvo združenju za novi finančni zakon.

PROIZVOD: „UNION“ ZAGREB.

Splošne vesti

GLAVNA SKUPŠČINA JUU

Glavni odbor JUU je sklenil na svoji seji 17. junija, da bo letošnja glavna skupščina 22., 23. in 24. avgusta v Sarajevu. Na dnevnem redu bodo važna vprašanja in razprave tičeče se našega šolstva in narodne prosvete.

Na vseh banovinskih skupščinah sekcij JUU in tudi na glavni skupščini se bode razpravljalo o aktualnem vprašanju: »Reforma učiteljske izobrazbe in reforma praktičnega učiteljskega izpita v Jugoslaviji«.

V svrhu kulturno prosvetnega delovanja JUU so bili glavnemu odboru predloženi osnutki pravil za osnivanje Pedagoške biblioteke JUU, Mladinske matice za izdajanje mladinskih knjig, osnutek za izdajanje roditeljskega časopisa v dosegu tesnejših zvez med šolo in domom ter projekt za pedagoške ekscurzije članov JUU.

V pogledu socialne pomoči in socialnega zavarovanja sta predložena skupščini projekt pravilnika za upravljanje »Socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« in načrt za osnivanje »Učiteljske samopomoči«.

Da se doseže notranja okrepitev Udruženja so bili predloženi skupščinam osnutki novih pravil, poslovnika za skupščine in načrt stanovskih razsodišč.

Na glavni skupščini pridejo v razpravo vsi omenjeni osnutki skupno s sklepi banovinskih skupščin.

Število članstva v naši organizaciji je letos naraslo na 20.000 včlanjenih učiteljev in učiteljic.

— **Obračun sekcije priobčimo** po možnosti v prihodnji številki. Zaradi tarifnega gibanja grafičnega delavstva namreč ne more tiskarna poslovati v polnem obsegu in zato ga v tej številki nismo mogli priobčiti.

— **Zahvala.** Po posredovanju g. predsednika Gangla mi je naklonila Učiteljska tiskarna 20 mladinskih knjig za otroke naših izseljencev v imenu katerih se omenjenemu gospodu iskreno zahvaljujem. Jankovič Jank, izselj. učitelj v Franciji.

— **Vsem voditeljicam in učiteljicam gospodinjsko nadaljevalnih šol.** Po sklepu delovnega občestva se vrši dne 15. avgusta t. l. ob 10. uri v zavodu »Vesna« v Mariboru sestanek učiteljic in voditeljic gospodinjsko nadaljevalnih šol. Sestanek bo brez referatov, le informativnega značaja. Na njem se bo razpravljalo o administraciji gospodinjsko nadaljevalnih šol, o ureditvi šolskega dela, o učnih pripomočkih itd. Vsa vprašanja, na katera želite odgovor na tem sestanku, je poslati tajnici Andreji Grum-Skuljevi, učiteljici, Brezovica pri Ljubljani do 10. avgusta. Sestanek se vrši na lastne stroške. — Odbor.

— **Jadransko-pomorska razstava na Ljubljanskem velesjmu.** Naša javnost je že poučena, da priredi Oblasni odbor Jadranske straže v Ljubljani od 5. do 6. septembra na našem velesjmu veliko jadransko-pomorsko razstavo, ki obeta biti največja dosedaj v naši državi prirejenih. Obilico razstavnega gradiva dajo rade volje na razpolago oblasti, muzeji, privatniki itd. iz naših obmorskih krajev. Ker imajo mnogo primernega razstavnega gradiva tudi privatniki v naši banovini, poziva Oblasni odbor Jadranske straže najvljudneje vse one, ki so v posesti takega gradiva, da ga pisмено prijavijo vsaj do 24. t. m. Predmeti bodo vsi zavarovani in se za škodo ni bati. Dolžnost nas Slovenec je, da tudi mi pripomoremo k čim popolnejši izvedbi razstave. V poštev prihaja gradivo, ki je v zvezi z našim morjem in obmorskim življenjem, zlasti slike morja, zgodovinski predmeti, noše, vezanine itd. — Jadranska razstava bo obsegala sledeče oddelke: 1. Društvo Jadranske straže. 2. Zgodovina. 3. Geografija. 4. Meteorologija. 5. Jarmarstvo. 6. Prirodoslovje. 7. Folklor. 8. Numismatika. 9. Promet (Zveze z morjem itd.). 10. Tujski promet. 11. Vojna mornarica. 12. Gospodarstvo (trgovska mornarica, ribištvo, kmetijstvo, obrt in industrija itd.). 13. Razstava morskovodnih rib. 14. Sport. 15. Umetnostna razstava. — Cenjene prijave naj se pošljejo Oblasnemu odboru Jadranske straže v Ljubljani, Tyrševa cesta 1/IV.

— **Kerda Milan, učitelj, vsled bolezni v pokoji v Pobrežju pri Mariboru.** je umrl v juniju v najlepši moški dobi in zapustil žalujočo mater, obupajočo ženo in solzno hčerko. Vsi znanci smo imeli dobrega tovariša radi, ker je bil zvest, značajan in vreden učitelj z vedno ljubeznivim občevanjem. Rojen je bil 1894 v Češkoslovenskih Lipah, a njegov oče je služboval tudi na Primorskem. Pokojni Milan se je šolal na učiteljsku v Gorici. Po svetovni vojni je nastopil službo v svoji domači vasi na Vogerskem, kjer si je zopet dvignil svoj domek, ki je bil med vojno razdejan. Komaj se je uzeval v svojo mlado srečo, je nevarno obolel, najbrže vsled vojnih posledic. Kmalu se je nekoliko opo-

mogel in se preselil v svobodno domovino, kamor so ga pregnali Italijani pod pretvezo, da je Čeh, ki nima ničesar iskati na svoji domači grudi. Zapustil je svoj krasni dom in nastopil je 1925 učiteljsko službo v St. Vidu nad Ljubljano in pozneje zopet v Pobrežju, kjer ga je dohitela smrt. Iskal je zdravja povsod in tudi na Golniku. Vse zaman. Zapustiti je moral svoje družino, kateri izrekamo iskreno sožalje.

— **Tovarišem (icam) sreskega društva Dol. Lendava.** Na zborovanju 16. junija v Beltincih so vsi tovariši (ice), ki dolgujejo na zaostali članarini enoglasno ugodili moji prošnji, da poravnajo članarino do 1. julija. Zelo sem bil razočaran, ker so se odzvali le nekateri, kajti velika večina je pozabila na svojo dolžnost. Ponovno prosim vse zamudnike, naj mi ne otežkočajo dela in se zavadejo svoje stanovske dolžnosti. Ako imate nekateri položnic, jih lahko dobite pri vsaki pošti, vstavite le naslov našega društva in št. 13.165 in poravnajte članarino do 1. avgusta. Zaostankarji, ki se ne odzovejo temu vabilu bodo v smislu sklepa društvenega odbora predani odvetniku. — Blagajnik.

Naša gospodarska organizacija

— **Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja,** za učiteljstvo in njegovo siročad so darovala sreska društva JUU Split 500 Din, Zenica 140 Din, II. šolski srez mesta Beograd 500 Din, skupaj 1140 Din. Skupna nabrana vsota 59.465 Din.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO V SMARJU** pri Jelšah je imelo svoje zborovanje dne 15. junija 1935. ob 10. uri v Rogoški Slatini. Navzočih 41, t. j. 53 %.

Otvoril je zborovanje tov. Verk. V uvodnih besedah se je spominjal pok. tov. Simona Skrabla. Učiteljstvo je počastilo njegov spomin s trikratnim »Slavak«.

Sledila so poročila odsekov. Za šolsko-upravni in stanovsko-politični odtok je poročal tov. Prodan, za prosvetni tov. Podjavoršek, za gospodarsko-kmetijski in glasbeni tov. Logar. Po vsakem poročilu se je razvil krajši razgovor.

Nato so podali predloge za banovinsko učit. skupščino: tov. Verk, da se razpišejo vedno vsa prosta učit. mesta in da se učiteljem, ki so v disciplinski preiskavi da možnost zagovora odnosno uvede moderen disciplinski postopek; tov. Podjavoršek predlaga predlog prosvetnega odseka glede M. M., da naj se le-ta ozira na globljo nacionalno vzgojo ter vzgojo v kmetijski miselnosti. — Za delegate za banov. skupščino se določijo poleg predsednika tov. Perinova, nam. tov. Malešič; za glavno skupščino pa tov. Tomazič, nam. tov. Tomazičeva.

Sledilo je predavanje banovinskega zdravnika g. dr. Brabca o borbi proti jetiki z ozirom na učiteljstvo in šolo. Predavatelj je nagradilo učiteljstvo z odobravanjem.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da prispeva naše društvo za socialni fond 200 Din.

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU** je zborovalo v torek 18. junija t. l. navzočih je bilo 42 članov t. j. 43.76%. Ob 8. uri so zasedali vsi odseki, ob 9. uri pa je tov. predsednik otvoril skupno zborovanje, s pozdravom na zborovalce.

Za vedno nas je zapustila naša dobra tovarišica Karolina Čuček-Kuchlerjeva iz Mirne peči, ki je bila ves čas zavedna članica našega društva. Navzoči počaste njen spomin.

V svojem situacijskem poročilu je tovariš predsednik poročal o deputaciji našega društva ob priliki obiska g. bana. Deputacija je iznesla g. banu vse pereče stanovske zadeve in ga prosila, da bi se pri reševanju učiteljskih vprašanj predvsem oziral na predloge naše sekcije JUU.

Prečital je okrožnico sekcije, v kateri nam sporoča, da je bila okrožnica s podpisom »Predsedstvo JUU«, v kateri se učiteljstvo poziva naj pri petomajskih volitvah voli in agitira za g. Karla Štrbenka, nastavnika meščanske šole v Novem mestu, potvorba in mistifikacija. V vednost učiteljstvu, kakšnih sredstev se nekateri poslužujejo.

Dalje je opozoril na važnejše sklepe zborovanja društvenih predsednikov, ki jih je prinesel »Učiteljski tovariš«.

Obravnavale so se vse pomembnejše sekcije okolišnice. Glede pravnega konzulenta so zavzeli navzoči odklonilno stališče. Učiteljsko se poziva, da pristopi v čim večjem številu k naši prepotrebni ustanovi »Učiteljski dom«, kakor tudi, da se zavzame za čim večje število naročnikov M. M. Glede novih čitank bo skušal odbor pridobiti sodelavce.

Za delegata banovinske skupščine se izvoli tov. Marinč in Kiferle, glavne pa Menard in Marinč.

Sledijo poročila posameznih odsekov. Šolsko-ped. in šolsko uprav. odsek sta sklepala o skrajšanju učne ure na 45 min. Spričo odmorov, ki so za podeželje predolgi in čas 45 min. zlasti pri pouku po oddelkih prekratek smatrajo navzoči, da je taka ureditev na deželi slaba in kvarna. Pri zadnjem zborovanju izvoljen odbor, za sestavo predloga glede tiskovin, ni izvršil svoje naloge, se tovariš Zagorc naproša, da skliče ta odbor, ki naj zadevo uredi.

Tov. Sušnikova, predsednica ženskega odseka vabi tovarišice na poseben tečaj za učiteljice, ki se bo vršil koncem avgusta.

Ker je bil sklep glede sodelovanja učiteljskega s sreskim kmetijskim referentom nekoliko nejasen, je šolsko-vrtnarski odsek o njem ponovno razpravljala. Tov. Žukovca, preds. tega odseka se poveri, da stopi v stik s kmet. ref. in po svoji uvidenosti ukrene potrebno glede predavanja.

Tov. blagajničarka poroča o stanju blagajne, ki je radi nerednega plačevanja nekaterih članov skrajno nepovoljno. Članj dolgujejo na zaostankih skoro 5000 Din.

Tov. nadz. Vizjak nas je seznanil s sklepi nadzorniške konference in sicer: o gradnji in razširjanju šol, kar v veliki meri ovirajo krajevni faktorji v strahu pred dajtvami stanarine in kuriva, zaradi česar se naj te dajatve prenesejo na banovino, oziroma državo, dalje o nemogočem stanju kazni radi zamud, o okrajnih učit. knjižnicah i. dr.

Slednjič nam je tov. nadzornik podal nekoliko smernic za pouk na narodnih šolah. Radi kratko odmerjenega časa se je omejil na zemljepisni in računski pouk. Glavni njegov motto je koncentracija in čim intenzivnejše razumno sodelovanje učencev.

Navzoči so z velikim zanimanjem sledili živemu podavanju predavatelja, ki je žel veliko odobravanja.

Vse učiteljsko iskreno želi, da bi se sklepi njihovih konferenc in zborovanj, ki so plod nesebičnega stremeljenja po izboljšanju prosvetnih prilik, na merodajnih mestih upoštevala. Z izdajo jasnih zakonov in pravilnikov, pa omejila duhomorna papirnata vojska. V. Menard, preds. A. Ivanetič, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo dne 19. maja 1935. v Mariboru. Navzočih 75, t. i. 79%, opravila se nista le 2.

Ob 10. uri otvori tov. predsednik zborovanje s primerjavo: pomlad v naravi — pomlad v nas vseh ter s pozivom, naj se v tem letu najbolj razraste v društvu baš tovarištvo, iskreno in pravo. Pomlajajmo, vzgajajmo se v tovarištvu, da bomo vsi ena velika učiteljska družina.

Zborovalci so sprejeli na dopise sekcije in drugih sledeče sklepe:

1. Izrekli so se proti **obveznemu** bolniškemu zavarovanju, pač pa se toplo priporočajo pristop članstva k Učiteljski samopomoči (referent tov. Puh).

2. Članstvo odobrava sekciji najetje pravnega konzulenta samo za prihodnje poslovno leto 1935/36. in se obveže plačati prispevek 5 Din. Sekcija naj ob koncu leta obvesti članstvo o storjenem delu referenta.

3. Članstvo se obveže plačati 5 Din kot prispevek od vsakega člana za ustanovitev podpornega sklada pri sekciji JUU v Ljubljani.

Ta dva zneska 5 + 5 Din plačuje članstvo s prispevkom 1 Din mesečno.

4. Pravilnika o zaščiti članstva ni treba natisniti, ker je že na zaščitni poli, pač pa naj dobi vsaka šola par izvodov te pole.

5. Za 10 letnico razstave ZKD v Mariboru naj bi vsaka šola naredila grafikom o izvenšolskem delu učiteljskega v tamkašnjem šol. okolišju. Iz tega bi se lahko sestavila sreska statistika dela.

6. Sprejet je bil širši predlog tov. predsednika glede združenja pedag. ustanov pod okriljem sekcije JUU v Ljubljani.

Sledilo je situacijsko poročilo s predsednikovim predlogom, naj naše društvo izvoli

g. sreskega nadzornika Tomažiča častnim članom. Zborovalci soglasno sprejmejo predlog, ki se objavi sekciji v nadaljnje postopanje.

Za banovinsko in državno skupščino sta delegata: tov. predsednik Vauda Mirko in tajnik Kodrič Rudi, namestnika: tov. Cvetko Franc in tov. Kikl Janko.

Prihodnje zborovanje bo pri Sv. Lovrencu na Poh. s hospitacijo.

Ker je bila ura že 11. je tov. predsednik zaključil zborovanje, toplo pozdravil došlega predavatelja, univerzitetnega profesorja dr. Ozvalda, došlega tov. nadzornika Senkoviča, dr. Dolarja, prof. Klopčiča, tov. Jurančiča ter učiteljske in učiteljske (70).

G. predavatelj Ozvald je v krasnem predavanju obrazložil 4 momente, ki vplivajo na duševno strukturo otroka, in sicer:

1. Dedni zarodki. — 2. Milje. — 3. Razvojna stopnja. — 4. Usoda.

Razvila se je obširna diskusija: tov. predsednik je prosil pojasnila a) o pripravah in ciljih pedagoškega kongresa v Beogradu. b) O predavateljevem mnenju o psiholoških popisnicah.

Fr. Senkovič je izjavil: a) Znanstveniki naj postanejo osnovni šoli domači. b) Šolsko dobo od 9. do 12. leta je treba podrobno preiskati. c) Znanstveniki naj sodelujejo z učitelji.

Ob 13. uri je bilo zborovanje zaključeno. Vauda M., preds. Kodrič R., taj.

Pred nakupom si oglejte nova chromirana

PUCH kolesa

z novo zavoro na prednjo os.

Na ugodna mesečna odplačila! **IGN. VOK, LJUBLJANA**

Tavčarjeva ulica šte. 7

Podružnice: Kranj, Celje, Novo mesto

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 8. junija 1935. v Dobrepoljah.

Navzočih 63 članov. Po kratkih uvodnih besedah, je tov. predsednik poročal o sprejemu naše deputacije pri g. banu o priliki njegovega potovanja po našem srezu. Nadalje je še referiral o občenem zboru Učit. tiskarne, o položaju v organizaciji ter o aktivnosti in ekspeditivnosti JUU. Sledilo je nato zborovanje odsekov.

1. Šolsko upravni in stanovsko politični odsek, poročevalec tov. Žitko.

Predlog o obveznem bolniškem zavarovanju je dobilo vse članstvo na upogled — zbor se je izjavil proti.

»Društvo se izjavi za stalni letni prispevek 5 Din za podporni sklad, iz tega fonda naj se črpa ekspanzar za pravnega konzulenta od primera do primera.«

Predlog tov. Flegarja, zadevajoč hitre zdravniške preiskave učiteljskega v bolnici, se odstopi sekciji.

2. Pedagoški odsek — poročevalec tov. Kontler.

Odsek in zbor sta sprejela sledeče sklepe: a) društvo načeloma odklanja predlog, da bi člani obvezno dali po 120 Din brezobrestnega posojila Učit. domu v Ljubljani, pač pa toplo priporočajo svojim članom, da dajo neobvezno enkratno podporo.

b) Učiteljsko društvo v Kočevju ne želi imeti predavatelja o tuberkulozi, ker je bilo o borbi proti tuberkulozi do danes že mnogo besed, a vse premalo dejanj.

c) Vabilo Pedag. centrale v Mariboru na počitniški pedag. tečaj sprejme društvo s potrebnim razumevanjem in toplo priporočajo svojim članom, da se udeležijo tega tečaja v največjem številu.

č) »Spominsko knjigo« Učit. doma v Ljubljani pričakujemo z veseljem. Idejo, da bi dobilo učiteljsko naše banovine primerno gradivo za šolske proslave, toplo pozdravljamo z željo, da bi postala spominska knjiga

periodična publikacija ter da bi izšla vsako leto ob začetku počitnic, da bi tako učiteljsko spoznalo vsebino in temeljito pripravilo nameravane prireditve.

d) Članstvo je vzelo z obžalovanjem na znanje, da so tudi v našem srezu šole, ki nimajo nikakoga naročnika na publikacije Mlad. matic.

3. Nadaljevalno šolstvo, poročevalec tov. Debeljak.

Odsek in zbor se strinjata s predloženimi stališči in predlogi k uredbi o organizaciji, učnem načrtu, strokovni izobrazbi učiteljev in uporabi učbenikov v strokovno nad. šolah, ki ga je poslala sekcija JUU v Ljubljani.

Delegati za banovinsko in državno skupščino so: tov. Kadunc I., Čok Ant., namestnika: tovariša Janežič G. in Urbančič Br. Kmet H., preds. Čok M., Antonija, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU je zborovalo 15. junija 1935 v Središču ob Dravi.

Navzočih je bilo 68% članov.

Uvodoma omenja tov. predsednik Ljudevit Belšak, da zborujemo danes v kraju, ki je bil tudi v dobi nemškutarstva in narodnega odpadništva ponos in dika narodno zavednih Slovencev. Z imenom »Središče« je tesno spojeno ime našega odličnega člana, tovariša ravnatelja Antona Kosija saj je ta kraj torišče njegovega dolgoletnega izredno plodonosnega delovanja.

Nato je podal tov. predsednik podrobno in pregledno poročilo o predsedniškem zboru dne 9. junija v Ljubljani obravnavajoč vsa vprašanja, ki so trenutno na dnevnem redu in razmere v naši organizaciji.

Iz dopisov smo razbrali, da je »Naš rod« v ormoškem okraju zelo razširjen, saj ni niti ene šole, ki bi ne bila naročena nanj.

Po obravnavi dopisov je poročal tov. Rajšp o Učit. samopomoči. V letu 1934/35. je pristopilo 6 novih članov in je v ormoškem okraju izmed 71 učiteljev 57 članov.

Sledilo je predavanje sreskega kmetijskega referenta g. A. Zorčiča, ki je govoril o težavah našega kmetskega s posebnim ozirom na vinogradništvo ter poudarjal pomen racionalizacije. Seznanil nas je s pravilnim obdelovanjem vinograde in z umnim kletarstvom. Predavatelj je žel obilo priznanja. Želimo, da bi na vsakem našem zborovanju predaval o kmetijsko-gospodarskih problemih.

Naš odlični in stalen predavatelj tov. A. Debenak je ob 10 letnici smrti Srečka Kosovele v čuvstvenem zanosu, podal lik prerano umrlega pesnika.

Sklepi in predlogi: 1. Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Udinitelja se prispeva 1800 Din iz društvene blagajne.

2. Naša organizacija naj skuša doseči, da bi se čas prebit v kontraktualni službi štel za napredovanje, kakor je bilo to pred l. 1932. Belšak Ljud., preds. Bitenc R., taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je zborovalo dne 15. junija pri Sv. Jurju ob Ščavnici.

Navzočih 75.

Predsednik, tov. Mavrič, je pozdravil navzoče, pozdravil predavatelja tov. Hreščaka iz Ljubljane, zaklical dobrodošlico novim tovarišicam: Finuštovi, Hojsovi in Kosovi, čestital našemu senjoru, tov. Pertlu, k 60letnici. V svojem situacijskem poročilu se je dotaknil zadnjih volitev, dopolnil pa je poročilo tov. Stopar, ki se je udeležil seje predsednikov. Podal je svoje osebne vtise ter osvetlil tudi nekoliko situacijo pri centrali.

Sklepi:

1. Podpirajmo v polni meri »Naš rod«, ki je naša učiteljska ustanova.

2. Bolniškega zavarovanja za učiteljsko se ne poslužimo.

3. Delegatini za banov. skupščino sta, razen predsednika Mavriča in tov. podpredsednika, tov. Stritar Bogdana, namestnica: tov. Martinčič Matilda, za glavno pa: tov. Mikl Ciril in Cvetko Radovan.

Sprejeli so se še sledeči predlogi za ban. skupščino:

1. Mladinskih listov je iz gmotnih ozirrov preveč, zato se naj nekateri združijo.

2. »Naš rod« naj bo lažji in dostopnejši nižji stopnji.

3. Učiteljsko izraza željo, da se počitnice po nepotrebnem ne podaljšujejo, ker je to v kvar šoli.

4. Sekcija naj skuša na merodajnih mestih doseči, da se disciplinski postopek učiteljskega izenači z ostalim uradništvom.

Tov. Hreščak je nato predaval o klubu prijateljev vaše kulture. Govoril je strokovnjak! Podal je klubovo zgodovino, obrazložil bazo na kateri sloni delo, smernice in pokazal cilj. Klical je sodelavce — one, ki bi se z vsem ne strinjali, pa prosil, naj bi dela, ki ima namen dvigniti našega človeka, vsaj ne ovirali.

H koncu je tov. Porekar govoril o Učiteljski samopomoči, tov. blagajnik pa je podal stanje blagajne in opomnil dolžnike.

Tov. Mavrič je še vsem želel veselo počitnice, nakar se je zborovanje zaključilo ob 14. uri.

Občni zbor bo v septembru. Mavrič, preds. Klemenčič M., taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO DOLE-NJA LENDAVA je zborovalo 15. junija v Beltincih, kjer je bilo navzočih 65 članov ali 65%. Tov. predsednik Peternel je pozdravil vse navzoče in podal točno situacijsko poročilo o položaju in delu v JUU. Tov. tajnik je prečital vse važnejše dopise zlasti pa dopis o kršitvi organizacijske discipline in tovarištva, ki se je še posebej obravnaval. Tovariš Križman je predaval o temi: Metoda pouka petja v moderni šoli. Uvodoma je pojasnil smisel moderne šole in govoril o priložnostnem in koncentracijskem pouku v zvezi s petjem. Navedel je tudi več praktičnih primerov v pouku petja v svojem razredu. Poudarjal je naj učiteljsko goji naše lepe narodne pesmi predvsem prekmurske in apeliral tudi za zbirko prekmurskih narodnih pesmi. Predavanje je bilo zanimivo in debata zelo živahna. Za delegata je bil izvoljen poleg predsednika tov. Sprager Ferdo, a za namestnika tov. Skočir Staniko. Za državno skupščino je bil izvoljen kot delegat tovariš predsednik Peternel. Tov. blagajnik je podal svoje poročilo in opomnil zamudnike naj poravnajo svoje obveznosti napram društvu do 1. julija. Posamezni odseki so stavili 16 posebnih predlogov za banovinsko skupščino, ki jih je članstvo enoglasno odobrilo. Zlasti so važni in utemeljeni predlogi, stanovsko-političnega in pedagoškega odseka. Tovariš Gumilar je apeliral na članstvo, zlasti na tovariše šolske upravitelje naj bi vsaka šola naročila relief Prekmurja, ki sta ga izdelala tov. Šavli in Horvat iz sreza M. Sobota. Ob enem je priporočal nabavo knjige Slovenska Krajina. V prihodnjem šolskem letu se bo ustanovil pri društvu tudi glasbeni odsek, ker je v srezu več tovarišev glasbenikov.

Peternel L., predsednik l. r. Skočir S., tajnik l. r.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo dne 17. junija v Ptujju. Navzoča sta bila 92 člana, to je 60%. Dnevni red se je radi odsotnosti tovariša predsednika v toliko spremenil, da se je obravnavala točka 3. to je: Obvezno zavarovanje učiteljskega najprej. Zborovanje je do predsednikovega prihoda vodil tovariš podpredsednik Musek, ki je tudi mesto obolelega referenta za ta predmet, prečital dopis sekcije, ki obravnava zavarovanje ter referat tov. Slokana. Debate ni bilo, ker je večina navzočih odklonila obvezno zavarovanje učiteljskega. Brez debate je bil sprejet obračun za minulo poslovno leto, kakor tudi proračun za poslovno l. 1935/36.

Poverjenik Učiteljske samopomoči tovariš nadzornik Šterk je pozival navzoče, da v večjem številu pristopajo k tej socialni ustanovi. Priporočal je tudi naj v prihodnjem šolskem letu učiteljsko intenzivnejše dela za Mladinsko matico. — Tovariš predsednik je nato podal poročilo o seji predsedniškega zbora. Ob koncu poročila so navzoči izrekli predsedniku Udruženja tov. Dimniku in izvršnemu odboru zaupnico. Nadalje se je govorilo o proračunu sekcije. Pri tej priliki je bil ta-le predlog soglasno sprejet: Uprava v Udruženju naj se poenostavi in sicer v občevanju društev v sekcijo in le-te s centralo. V to svrhu naj se osnuje anketa 3 do 5 članov, da točno prouči vse poslovanje ter predlaga najenostavnejši, a vendar ustrezajoči način poslovanja v upravi Udruženja. V to anketo je poklicati le preizkušene praktike-strokovnjake. — Sprejet je bil tudi predlog: Sedanji pravilnik kraljevske banske uprave o globah šolskih zamud naj se v toliko spremenijo, da stranke, ki ne morejo plačati šolskih glob, odsede svojo kazen v zaporu. — Na dnevnem redu ni bil noben referat. Vendar se je priglasil izven dnevnega reda tovariš Švajgar, da bo predaval o temi: O naših in nas. Tovariš predoči navzočim milje, v katerem so doraščali poveljni učitelji, opisuje vzgojitelje, ki so jih odpravljali na življenjsko pot, borbo za košček kruha, borbo za nastavitve, neumevanje družbe, do lastnih tovarišev, za borbo mladine za njen obstanek. V debati pribeje tovariš predsednik, da je organizacija vedno pazila, da se najprej nastavi gmotno šibkejši. Borila se je zmizrom proti redukcijam. Z željo, da mladina zavzame svoje pozicije, jih z vestnim, marljivim, stanovsko-zavednim delom drži, se zaključijo zborovanje.

Sestan Dušan, predsednik. Kaukler V., t. č. tajnica.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC

laprašan optik Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru

Novo!

Slike z Jadrana

velikost 42x52 cm. Slike so v bakrotisku (po fotografijah), katerim je priložen kratek popis

1. Baika na otoku Krku
2. Mesto Rab
3. Slapovi Krke pri Skradinu
4. Šibenik
5. Pogled na Trogir z otoka Čiova
6. Pogled na Split
7. Dubrovnik
8. Pogled na Kotoraki zaliv z Lovčena

Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80.— nenalepljena Din 30.—. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata

Knjigarni „Učiteljske tiskarne“

v Ljubljani in podružnica v Mariboru